

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«Інноваційні розробки молоді –
агропромислового виробництва»

28 квітня 2017 року

м. Херсон

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту зрошуваного землеробства НААН
(протокол № 5) від 10 травня 2017 року.

Редакційна колегія:

Вожегова Раїса Анатоліївна	- доктор с.-г. наук, професор, член-кореспондент НААН, головний редактор;
Лавриненко Юрій Олександрович	- доктор с.-г. наук, професор, член-кореспондент НААН, заступник головного редактора;
Біднина Ірина Олександрівна	- кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник, вчений секретар;
Базалій Валерій Васильович	- доктор с.-г. наук, професор;
Меліхов Віктор Васильович	- доктор с.-х. наук, професор, Всеросійський науково-дослідний інститут зрошуваного землеробства, Росія;
Голобородько Станіслав Петрович	- доктор с.-г. наук; старший науковий співробітник;
Лазарєв Микола Миколайович	- доктор с.-г. наук, професор, Російський державний аграрний університет Московської сільськогосподарської академії кор. К.А. Тімірязєва, Росія;
Коковіхін Сергій Васильович	- доктор с.-г. наук, професор;
Шиманський Леонід Петрович	- доктор філософії, Поліський інститут рослинництва, Білорусь;
Грановська Людмила Миколаївна	- доктор економічних наук, професор;
Петшак Стефан	- доктор філософії, професор, Технологічно-природничий інститут, Польща;
Малярчук Микола Петрович	- доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Денчич Сербислав	- доктор наук, професор, Науково-дослідного інституту рільництва та овочівництва, Сербія;
Морозов Олексій Володимирович	- доктор с.-г. наук, доцент;
Гашимов Агамир Джалалович	- доктор с.-х. наук, член-кореспондент НАНА, Азербайджанський науково-дослідний інститут гідротехніки та меліорації, Азербайджан;
Писаренко Павло Володимирович	- доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Влашук Анатолій Миколайович	- кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Заєць Сергій Олександрович	- кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Коваленко Анатолій Михайлович	- кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Біляєва Ірина Миколаївна	- кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Люта Юлія Олександрівна	- кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник;
Пілярська Олена Олександрівна	- кандидат с.-г. наук, відповідальна за випуск.

Інноваційні розробки молоді – агропромислового виробництва: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, 28 квітня 2017 р. – Херсон: ІЗ НААН, 2017. – 172 с.

Матеріали конференції висвітлюють нові тенденції розвитку аграрної науки з питань зерновиробництва та можливість доведення розробок молодих вчених до рівня інновацій в сучасних умовах господарювання.

Збірник матеріалів призначений для науковців, аспірантів, спеціалістів сільського господарства.

Адреса редакційної колегії:
Інститут зрошуваного землеробства НААН
сел. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483
тел. (0552) 36-11-96, факс: (0552) 36-24-40
e-mail: izz.ua@ukr.net
сайт: www.izpr.org.ua

Інститут зрошуваного землеробства НААН, 2017

ЗМІСТ

Андрійченко Л.В., к.с.-г.н., Миколаївська ДСДС ІЗЗ НААН <i>"Комплексна оцінка ефективності польових сівозмін"</i>	10
Артем'єва К.С., ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» <i>"Пролонгована дія рідких органо-мінеральних добрив на продуктивність ячменю ярого"</i>	12
Балашова Г.С., д.с.-г.н., Юзюк С.М., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Економічна ефективність вирощування картоплі за краплинного зрошення на півдні України"</i>	14
Бєлов Я.В., аспірант, Полтавська державна аграрна академія <i>"Особливості застосування мікробіологічних препаратів при вирощуванні багаторічних лікарських рослин"</i>	16
Білокінь В.О., Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Вплив позакореневого внесення різних доз мікродобрива вуксал на насінневу продуктивність висадків та посівні якості насіння цукрових буряків"</i>	18
Бондаренко К.В., Інститут рису НААН, Сліщук Г.І., Волкова Н.Е., Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення <i>"Біоінформатичний аналіз гену <i>pi-b</i> рису посівного (<i>Oryza sativa</i> L.), асоційованих зі стійкістю до пірикуляріозу"</i>	21
Боровий О.М., Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Ефективність застосування ґрунтових гербіцидів за вирощування цукрових буряків для промислових цілей"</i>	23
Бушилов В.Д., Уманський національний університет садівництва <i>"Використання саджанців клону сливи карликової в лісомеліоративних заходах південного степу України"</i>	27
Василенко Р.М., к.с.-г.н., с.н.с., Степанова І.М., к.с.-г.н., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Удосконалення елементів технології вирощування кукурудзи на зрошуваних землях"</i>	28
Вендель В.В., Поляков О.І., д.с.-г.н., Інститут олійних культур НААН <i>"Залежність показників елементів продуктивності та рівня врожайності гірчиці ярої від мінеральних добрив та різних норм висіву"</i>	30
Влащук О.А., Федорчук М.І., д.с.-г.н., професор, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» <i>"Вплив елементів агротехніки на насінневу продуктивність буркуну білого однорічного"</i>	32
Влащук А.М., к.с.-г.н., Колпакова О.С., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Елементи технології вирощування гібридів кукурудзи в умовах зрошення"</i>	33

Вожегова Р.А., д.с.-г.н., професор, член-кореспондент НААН, Заєць С.О., к.с.-г.н., Музика В.Є., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Показники якості зерна сортів пшениці озимої залежно від строку сівби та захисту рослин"</i>	35
Войтович О.П., Інститут водних проблем і меліорації НААН <i>"Інформаційно-дорадчий комплекс із захисту рослин"</i>	37
Воронюк Л.А., Асканійська ДСДС ІЗЗ НААН <i>"Способи основного обробітку ґрунту при вирощуванні сої в сівозміні на зрошуваних землях півдня України"</i>	38
Грібінюк К.С., Асканійська ДСДС ІЗЗ НААН <i>"Вирощування пшениці озимої за різних способів обробітку ґрунту та сівби в сівозміні на зрошенні півдня України"</i>	39
Дзюба М.В., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Осіннє застосування ретардантів на ріпаку озимому"</i>	42
Дикий В.В., к.с.-г.н., Лавришина О.Є., Миколаївська ДСДС ІЗЗ НААН <i>"Чисельність злакових мух на озимому полі залежно від попередника та строку сівби"</i>	43
Диченко О.Ю., к.с.-г.н., доцент, Чайка Т.О., к.екон.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Вплив різних систем обробітку чорнозему типового на його водно-фізичні властивості"</i>	44
Довбуш О.С., Інститут рису НААН <i>"Урожайність та якісні показники насіння сортів рису залежно від удобрення мікроелементами"</i>	46
Доронін А.В., к.екон.н., с.н.с., Національна академія аграрних наук України <i>"Інноваційні перспективи виробництва альтернативного палива в Україні"</i>	48
Дудка М.І., к.с.-г.н., Пустовий С.І., ДУ Інститут зернових культур НААН <i>"Визначення ефективності дії попередника і фону мінерального живлення на біометричні показники рослин та продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах північного Степу"</i>	50
Дудченко В.В., д.е.н., Вожегов С.Г., д.с.-г.н., с.н.с., Чекамова О.І., Інститут рису НААН, Морозов Р.В., д.е.н., професор, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» <i>"Порівняльний аналіз технології вирощування рису в умовах затоплення та на краплинному зрошенні"</i>	52
Дудяк І.Д., к.с.-г.н., доцент, Туз М.С., Миколаївський національний аграрний університет <i>"Урожайність та якість насіння соняшнику залежно від площі живлення"</i>	54

Єремєєва С.П., Миколаївська ДСДС ІЗЗ НААН <i>"Формування врожаю картоплі залежно від системи удобрення в умовах зрошення південного степу України"</i>	56
Зубковська В.В., к.с.-г.н., Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства і агрохімії імені О. Н. Соколовського» <i>"Процеси акумуляції-міграції фосфатних іонів у кислих ґрунтах різної генези та використання"</i>	57
Казанок М.Г., Воронюк З.С., к.с.-г.н., с.н.с., Кравченко Ю.О., Інститут рису НААН <i>"Ефективність вирощування круп'яних культур на рисових зрошувальних системах"</i>	59
Калінчук В.В., Полєнок А.В., к.с.-г.н., Ткач М.С., Інститут рису НААН <i>"Вплив основних агроприйомів вирощування на продуктивність нових сортів рису"</i>	61
Качанова Т.В., к.с.-г.н., доцент, Миколаївський національний аграрний університет <i>"Плівчастість і натура у сортів вівса на півдні України"</i>	63
Кисіль Л.Б., Інститут зрошеного землеробства НААН <i>"Вплив погодних умов, строків сівби і стимуляторів росту на розвиток рослин ячменю озимого в осінній період"</i>	64
Кіріяк Ю.П., Бруньковська Т.В., Херсонський обласний центр з гідрометеорології <i>"Проблеми використання приватних автоматичних метеостанцій"</i>	66
Клімов С.В., к.т.н., доцент, Пінчук О.Л., к.т.н., доцент, Національний університет водного господарства та природокористування <i>"Гідроінформатика – інформаційний крок сучасних методів захисту територій від затоплення"</i>	68
Коваленко О.А., к.с.-г.н., Сікаленко В.О., Миколаївський національний аграрний університет <i>"Вплив біопрепаратів на продуктивність сортів лаванди вузьколистої за умов краплинного зрошення"</i>	71
Козирев В.В., к.с.-г.н., Біднина І.О., к.с.-г.н., с.н.с., Томницький А.В., к.с.-г.н., Інститут зрошувального землеробства НААН <i>"Вплив основного обробітку темно-каштанового ґрунту на ступінь солонцюватості в умовах зрошення"</i>	74
Козуб О.М., Полтавська державна аграрна академія <i>"Вплив агротехнічних заходів на формування продуктивності меліси лікарської"</i>	76
Коновалов В.О., ДП «ДГ «Асканійське» АДСДС ІЗЗ НААН», Усик Л.О., к.с.-г.н., с.н.с., Інститут зрошувального землеробства НААН <i>"Урожайність та олійність сафлору красильного за різних умов зволоження"</i>	77

Коновалова В.М., Асканійська ДСДС ІЗЗ НААН <i>"Урожайність льону олійного за різних умов вирощування на півдні України"</i>	79
Королев К.П., кандидат с.-х. наук, Інститут біології, Тюменський державний університет <i>"Изучение реакции различных генотипов льна – долгуна (<i>Linum usitatissimum</i> L.) при воздействии фосфемиды"</i>	81
Котов Б.С., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Сучасний стан виробництва картоплі в Україні та світі"</i>	85
Кочик Г.М., к.с.-г.н., Мельничук А.О., к.с.-г.н., Кучер Г.А., Інститут сільського господарства Полісся НААН <i>"Наукові підходи щодо підвищення родючості ґрунтового покриву зони Полісся"</i>	87
Кулінько О.І., Філоненко С.В., кандидат с.-г. наук, доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Формування продуктивності та технологічних якостей коренеплодів цукрових буряків за різних систем хімічного захисту їх посівів від бур'янів"</i>	89
Купедінова Р.А., к.техн.н., Інститут водних проблем і меліорації НААН <i>"Практичні аспекти експлуатації систем краплинного зрошення"</i>	92
Ласло О.О., к.с.-г.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Використання технологій точного землеробства та рослинництва при визначенні екологічно стабільних територій для органічного виробництва"</i>	93
Лиховид П.В., Херсонський державний аграрний університет <i>"Умовне споживання рухомих сполук азоту і фосфору кукурудзою цукровою залежно від глибини оранки та фону живлення"</i>	95
Лопата Н.П., Асканійська ДСДС ІЗЗ НААН, аспірант Інституту зрошуваного землеробства НААН <i>"Вплив основного обробітку ґрунту, сівби в попередньо необроблений ґрунт та доз добрив на продуктивність кукурудзи в умовах зрошення півдня України"</i>	96
Люта Ю.О., к.с.-г.н., Сергеев А.В., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Урожайність і кількісний вихід маточників моркви столової за краплинного зрошення на півдні України"</i>	98
Малюк Т.В., к.с.-г.н., с.н.с., Пчолкіна Н.Г., Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН <i>"Обґрунтування підходів щодо удосконалення технології краплинного зрошення насаджень черешні"</i>	100
Мартиненко Т.А., к.с.-г.н., Шкода О.А., к.с.-г.н., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Вплив елементів технології вирощування цибулі ріпчастої на показники її якості"</i>	102

Марченко Т.Ю., к.с.-г.н., Сова Р.С., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Застосування рістстимулюючого фунгіцидного препарату Ретенго на ділянках розмноження батьківських форм кукурудзи"</i>	103
Мельніченко Г.В., Інститут рису НААН, <i>"Ознаки стійкості до вилягання при створенні сортів рису"</i>	105
Місєвич О.В., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Насіннєва продуктивність буркуну білого однорічного залежно від досліджуваних факторів"</i>	106
Мозговський О.Ф., к.с.-г.н., Інститут овочівництва і баштанництва НААН <i>"Вплив органо-мінерального добрива «Рокогумін» на урожайність та якість коренеплодів моркви"</i>	108
Морозов О.В., д.с.-г.н., професор, Аверчев О.В., д.с.-г.н., професор, Херсонський державний аграрний університет, Біднина І.О., к.с.-г.н., с.н.с., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Аналіз сучасного стану виноградарства на зрошуваних землях херсонської області"</i>	110
Негуляєва Н.М., к.с.-г.н., с.н.с., Сердюченко Н.М., к.геогр.н., УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого <i>"Органічне землеробство як перспективний напрямок зерновиробництва на півдні України в умовах змін клімату"</i>	112
Нікішов О.О., ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет", Тимошенко Г.З., к.с.-г.н., с.н.с., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Ефективність вирощування пшениці озимої на насіння залежно від застосування біологічного захисту та мікродобрив"</i>	115
Новохижній М.В., к.с.-г.н., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Динаміка поживних елементів у ґрунті під посівами ячменю ярого залежно від систем його обробітку та мікробних препаратів"</i>	117
Огородня А.І., Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського» <i>"Застосування фітомеліоративних заходів для окультурювання опідзолених ґрунтів"</i>	120
Паламарчук Д.П., Петкевич З.З., к.с.-г.н., с.н.с., Шпак Т.М., к.с.-г.н., с.н.с., Бондаренко К.В., Мельніченко Г.В., Інститут рису НААН <i>"Оцінка загальної комбінаційної здатності колекційних зразків рису у системі діалельних схрещувань"</i>	122
Писаренко П.В., д.с.-г.н., с.н.с., Булігін Д.О., к.с.-г.н., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Вплив застосування режимів зрошення та густоти стояння рослин на продуктивність нових сортів сої в умовах півдня України"</i>	123

Погинайко О.А., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Формування урожаю багаторічних трав на основі оптимізації агротехнічних заходів, адаптованих до регіональних змін клімату"</i>	125
Погорєлова В.О., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Значення позакореневого підживлення в житті рослин"</i>	127
Поліщук К.В., к.с.-г.н., Інститут водних проблем і меліорації НААН <i>"Біомеліорація на осушуваних землях гумідної зони"</i>	129
Попірний М.А., Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського» <i>"Переорганізація конформації гумінової супрамолекулярної макроструктури за різного обробітку чорнозему типового"</i>	131
Попов О.О., Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Особливості формування зернової продуктивності гібридів кукурудзи іноземної селекції"</i>	133
Пташинська О.В., аспірант, Інститут рису НААН <i>"Вплив умов вирощування сорго цукрового на урожайність і якість зерна"</i>	135
Ретьман М.С., к.с.-г.н., с.н.с., Інститут водних проблем і меліорації НААН <i>"Ефективність застосування краплинного зрошення при вирощуванні сільськогосподарських культур в умовах недостатнього зволоження"</i>	137
Рубцов Д.К., Інститут зрошуваного землеробства НААН, <i>"Вплив деяких елементів технології вирощування на врожайність насіння сої"</i>	139
Савостяник С.Ю., Миколаївська ДСДС ІЗЗ НААН, Савостяник О.С., Миколаївська філія ДУ «Держґрунтохорона» <i>"Вирощування цибулі ріпчастої озимої за краплинного зрошення з використанням комплексних добрив"</i>	141
Сергєєва Ю.О., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Мікробіологічна активність ґрунту в посівах сорго залежно від застосування деструкторів рослинних залишків"</i>	142
Тимошенко Г.З., к.с.-г.н., с.н.с., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Підвищення біологічної активності ґрунту південного степу та поліпшення його азотного і фосфорного режимів за рахунок використання мікробних препаратів"</i>	143
Ульянченко М.С., Полтавська державна аграрна академія <i>"Продуктивність сортів гречки в умовах 2016 року"</i>	145
Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент, Кочерга А.А., к.с.-г.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Урожайність та посівні якості гібридного насіння цукрових буряків за кореневого підживлення висадків мінеральними добривами"</i>	147

Філоненко С.В., к.с.-г.н., доцент, Полтавська державна аграрна академія <i>"Насіннєва продуктивність висадків цукрових буряків та посівні якості бурякового насіння за позакореневого внесення регуляторів росту"</i>	151
Фролова М.В., к.биол.н., с.н.с, Московец М.В., Птицына Л.А., Торопов А.Ю., Федеральное государственное бюджетное научное учреждение Всероссийский научно-исследовательский институт орошаемого земледелия <i>"Инновационная биотехнология улучшения качества воды открытых водоемов для целей орошения и водоснабжения"</i>	156
Фундират К.С., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Економічна ефективність вирощування тритикале озимого залежно від сорту та мікродобрив"</i>	159
Чайка Т.А., к.экон.н., доцент, Полтавская государственная аграрная академия <i>"Новые возможности в обработке стерни в органическом земледелии"</i>	160
Чекамова О.Л., Інститут зрошуваного землеробства НААН, <i>"Доцільність обробки насіння проса мікробними препаратами та рослин мікродобривами в умовах природного зволоження Південного Степу України"</i>	162
Шакалій С.М., к.с.-г.н., Полтавська державна аграрна академія <i>"Вплив позакореневого підживлення на формування врожайності насіння соняшнику"</i>	164
Шапарь Л.В., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Забур'яненість посіву сортів ріпаку озимого"</i>	166
Шовкова О.В., Аграрно-економічний коледж Полтавської державної аграрної академії <i>"Вплив мікродобрив на формування площі листової поверхні рослинами сої"</i>	167
Юзюк О.О., Інститут зрошуваного землеробства НААН <i>"Формування продуктивності насіннєвої картоплі за різного рівня живлення в умовах зрошення півдня України"</i>	169

практикою використовувати дикорослі види у якості джерела генів стійкості, саме тому результати філогенетичних досліджень неможливо однозначно інтерпретувати – так, кластеризація не співпадала з таксономічними даними.

Таким чином, отримані дані можливо використовувати для подальшої розробки маркерної системи для диференціації резистентних та чутливих до пірикуляріозу генотипів рису – так, враховуючи характер поліморфізму цих генів, найбільш цікавими цілями для молекулярно-генетичного аналізу є саме ці ділянок кодуєчих послідовностей, що містили несинонімічні заміни.

УДК 635.112:632.954

Боровий О.М.,

студент магістерського курсу заочної форми навчання
факультету агротехнологій та екології

Філоненко С.В.,

кандидат с.-г. наук, доцент
Полтавська державна аграрна академія

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ҐРУНТОВИХ ГЕРБІЦИДІВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ДЛЯ ПРОМИСЛОВИХ ЦІЛЕЙ

Цукрові буряки – одна із найбільш високопродуктивних і рентабельних культур в сучасному землеробстві. Разом з тим ця культура найбільш вимоглива серед польових культур до умов вегетації і дуже чутлива до присутності на посівах бур'янів. Актуальність проблеми захисту посівів цукрових буряків від бур'янів сьогодні не викликає сумнівів, тим більше в умовах, коли потенційна засміченість орного шару в останні роки значно зросла і складає, наприклад, в зоні нестійкого зволоження 1,71 млрд. шт./га [2]. Вважається, що недобір урожаю цукроносною культурою через забур'яненість може досягати 60% від потенційного врожаю. Особливо небезпечною є присутність бур'янів в перші вісім тижнів вегетації культури [1]. Тому з метою забезпечення необхідного рівня чистоти посівів від бур'янів потрібно використовувати систему агротехнічних і хімічних прийомів боротьби з ними в усіх полях сівозміни.

На жаль, лише агротехнічними заходами не завжди вдається здолати бур'яни і зараз досить дієвим є саме хімічний метод боротьби з ними, тобто застосування гербіцидів [3]. Серед них застосування ґрунтових препаратів залишається доцільним у більшості районів бурякосіяння країни.

Зважаючи на виняткову важливість відповідного питання, досить актуальним є вивчення нових гербіцидів ґрунтової дії, їх впливу на домінуючі види бур'янів на бурякових полях, а також пошук оптимальних доз їх застосування. Особливо це стосується зон нестійкого і недостатнього зволоження, де знаходиться більшість бурякосіючих господарств. Такі дослідження ми проводили на демонстраційній ділянці виробничого підрозділу агрофірми

«Шишацька» товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірми «ім. Довженка» упродовж 2015-2016 років.

Дослідження проводились за такою схемою: Варіант 1. Без гербіцидів і ручних прополювань (контроль). Варіант 2. Міжрядний обробіток, без гербіцидів, із двома ручними прополюваннями відразу після першого і другого розпушування ґрунту. Варіант 3. Внесення суміші ґрунтових гербіцидів Ептам + Пірамін Турбо у дозі 3 + 4 л/га. Варіант 4. Внесення суміші ґрунтових гербіцидів Ептам + Гексилур у дозі 3 + 1 л/га. Варіант 5. Внесення суміші ґрунтових гербіцидів Дуал Голд + Ленацил Бета у дозі 1,2 + 1 л/га.

Загальна площа дослідної ділянки – 270 м², а облікова – 135 м². Повторність досліду триразова, кількість ділянок -15. Розміщення ділянок і повторень систематичне.

Результати наших дворічних досліджень доводять ефективність досліджуваних сумішей ґрунтових гербіцидів, бо на дослідних ділянках відповідних варіантів спостерігали суттєве зменшення забур'яненості посівів цукрових бур'янів по відношенню до контролю. Перший облік кількісного і видового складу бур'янів в дослідях проводили перед першим міжрядним обробітком посівів цукрових бур'янів, або через 15 днів після внесення гербіцидів. Дані досліджень свідчать, що найбільше бур'янів, в середньому за два роки, як і можна було передбачити, виявилось на ділянці без гербіцидів і ручних прополювань – 145,7 шт./м². Дещо менше було бур'янів на ділянці без гербіцидів, але із двома ручними прополюваннями — 90,9 шт./м².

На ділянках, де застосовували різні дози гербіцидів, кількість бур'янів значно зменшилася. Найбільшою мірою зменшилася кількість бур'янів на варіанті 5, де застосовували суміш Дуал Голд і Ленацил Бета. Гербіцидні суміші на основі Ептаму теж показали високий рівень зниження кількості бур'янів, хоча ефективність їх значно поступалася перед варіантом 5.

Результати наших дворічних дослідів доводять, що застосування відповідних сумішей ґрунтових препаратів на посівах цукрових бур'янів сприяло зменшенню кількості, як дводольних, так і злакових бур'янів – мишію сизого, проса курячого, лободи білої, щириці звичайної та ін. Відсоток зменшення кількості бур'янів перед першим міжрядним обробітком, порівняно із контролем, становив 89,6% на варіанті 4 і 97,4% на варіанті 5, із них злакових виявилось менше на 83,2% і 96,0% відповідно, а дводольних – на 91,4% та 97,8% відповідно.

Необхідно відзначити, що внесення суміші Ептаму і Піраміну Турбо виявило дещо менший вплив на засміченість ділянок. Частка зменшення кількості бур'янів в порівнянні з контролем у цьому випадку, в середньому за два роки досліджень, становила 87,7%.

Стосовно другого варіанту, то тут встигли до часу проведення першого обліку бур'янів провести тільки одне прополювання. Тому на ділянках цього варіанту у відповідний період виявилось теж мало бур'янів – всього 21,2% порівняно із контролем.

Забур'яненість посівів цукрових буряків перед другим міжрядним обробітком на гербіцидних варіантах, у порівнянні із першим обліком, дещо збільшилася. Цьому сприяло незначне послаблення післядії сумішей ґрунтових гербіцидів і вже проведений міжрядний обробіток. Отже, за два роки досліджень, найбільша кількість бур'янів у цей період, як і можна було сподіватися, була на контролі і становила — 163,4 шт./м². На ділянках, де застосовували різні суміші ґрунтових гербіцидів, бур'янів з'являлося значно менше. І це є очевидним, бо досліджувані препарати, знаходячись у ґрунті, пригнічують проростки бур'янів.

Найменше бур'янів цього разу виявилось на варіанті 5 (Дуал Голд + Ленацил Бета). Саме тут на 1 м² було всього 7,5 шт. різних видів бур'янів. Найслабший гербіцидний захист був у суміші Ептаму з Піраміном Турбо. На ділянках відповідного варіанту виявилось 22,3 шт. бур'янів на 1 м². Четвертий варіант стосовно цього зайняв проміжне положення.

Щодо обліку забур'яненості перед третім міжрядним обробітком, то слід зазначити, що тенденція зміни чисельності бур'янів на варіантах дослідів цього разу теж була незмінною. На контролі кількість бур'янів в цей період становила вже 196,5 шт./м², із них злакових і дводольних відповідно 55,3 і 141,2 шт./м².

Застосування хімічних засобів захисту рослин цукрових буряків від різних видів та біологічних груп бур'янів пов'язане із певним ризиком. Очевидним є питання: яка доза ґрунтового гербіциду у відповідних умовах здатна дати максимальний ефект за мінімальних фінансових витрат і мінімальної шкоди для рослин цукрових буряків?

Саме тому при вивченні сумішей ґрунтових гербіцидів програмою наших досліджень і передбачалося проаналізувати вплив відповідних хімічних засобів на кількість сходів та густоту рослин буряків.

Отже, як свідчать результати обліків, за роки досліджень кількість сходів на всіх варіантах була майже однаковою, тобто суміші ґрунтових гербіцидів майже не пригнічували проростки буряків. Показник густоти сходів культури був у межах від 5,2 сходів на 1 метрі рядка на варіанті 3 до 5,8 сходів на варіанті 2.

Підрахунок густоти рослин, який ми проводили у фазі першої пари справжніх листків цукрових буряків, показав, що суміші ґрунтових гербіцидів на основі Ептаму мали незначну стримуючу дію на рослини цукрових буряків. Бо саме на ділянках відповідних варіантів, в середньому за два роки, мали на цей час найнижчу густоту рослин буряків – від 115,5 (варіант 3) до 117,8 тис./га (варіант 4).

Варто зазначити, що погодні умови років проведення дослідів досить суттєво відрізнялися один від одного, що певною мірою вплинуло на збереженість рослин на дослідних ділянках. Крім того, на показник густоти насаджень мали значний вплив міжрядні обробітки, система удобрення і, звичайно, рівень забур'яненості. Якщо перші фактори були однаковими для всіх варіантів, то останній – рівень забур'яненості посівів – коригувався тільки системою захисту цукрових буряків від бур'янів.

Саме тому облік густоти рослин перед збиранням і показав, як спрацювала та чи інша система захисту посівів від інтенсивного забур'янення бурякового поля.

Відповідні дані свідчать, що варіанти із сумішами ґрунтових гербіцидів досить непогано справилися із поставленим завданням і на час останнього обліку густоти саме на ділянках цих варіантів відзначалась найбільша кількість рослин культури. Лідером серед них виявився варіант із сумішшю Дуал Голд і Ленацил Бета – 99,6 тис./га. На ділянках, де вносили інші суміші ґрунтових препаратів, густина буряків була на 7-8 тис./га нижчою.

Отримані нами дворічні дані продуктивності цукрових буряків свідчать, що найбільшу урожайність коренеплодів одержали на ділянках, де застосовували суміш ґрунтових гербіцидів Дуал Голд + Ленацил Бета (1,2+1 л/га) – 522 ц/га, що на 314 ц/га більше, ніж на ділянках абсолютного контролю, і на 137 ц/га більше варіанту із двома прополками.

Результати наших дворічних досліджень також доводять, що досліджувані гербіцидні суміші не мають негативного впливу на цукристість коренеплодів, яка в більшій мірі залежала від погодних умов вегетаційних періодів, ніж від впливу ґрунтових препаратів. Отже, вміст цукру у коренеплодах на відповідних варіантах становив від 17,6 до 18,1%.

Щодо збору цукру, який вважається головним показником бурякоцукрового виробництва, то він виявився максимальним за роки дослідів, як і можна було передбачити, на варіанті 5 і становив 94,9 ц/га. Варіанти із Ептамом «відстали» на 7,2-11,4 ц/га.

Отже, враховуючи результати проведених нами дворічних досліджень, можна зробити висновок, що найбільш ефективною на посівах цукрових буряків у зонах нестійкого і недостатнього зволоження є суміш Дуал Голд + Ленацил Бета (1,2+1 л/га). За її внесення досягається найкращий захист відповідної культури від бур'янів на початкових фазах росту й розвитку рослин буряків, що в кінцевому результаті позитивно відображається на їх продуктивності.

Список використаних джерел:

1. Демиденко О. Гербіцидні суміші на посівах цукрових буряків / О. Демиденко, М. Олєпко // Земля і люди України. – 2000. – №3. – С.22-24.
2. Дорошенко В. А. Заходи контролю бур'янів на посівах цукрових буряків / В. А. Дорошенко // Цукрові буряки. – 2000. – №1. – С.10-11.
3. Хильницький О.М., Слободяк В.К. Захист цукрових буряків від бур'янів / О. М. Хильницький, В. К. Слободяк // Цукрові буряки. – 2000. – №4. – С.10.